

VÅRDNADSFÖRHÅLLANDENA OCH BARNENS VARDAG

4-5 december 2018 VÅRDNADSKONFLIKTER

Lilian Grönlund, tingsdomare vid Österbottens tingsrätt

Lagstiftning

- ▶ Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt 8.4.1983/361
- ▶ Ny vårdnadslag på kommande, ingår i regeringsprogrammet, 2019?
- ▶ rättspraxis

Ensam vårdnad / Gemensam vårdnad

- ▶ **Gemensam vårdnad, vardagligt delad vårdnad (brukar då även innefatta vecka-vecka-boende)**
- ▶ genom äktenskap, avtal fastställt av socialen eller tingsrätten, tingsrättens beslut
- ▶ alla beslut ska fattas gemensamt, speciellt då det gäller barnets vård, uppfostran, boningsort, pass, körkort, religion, bankkonton
- ▶ i praktiken möjligt att flytta i Finland utan andra vårdnadshavarens samtycke, om flyttar utomlands (t.ex. Sverige) är det frågan om kidnappning, återförande enligt Haag-konventionen
- ▶ båda föräldrarna har rätt till Wilma-koder och rätt att få uppgifter från dagvård/skola
- ▶ vid vårdnadshavares förhinder (resa, sjukdom eller annan orsak) och dröjsmål skulle förorsaka olägenhet är samtycke inte nödvändigt

- ▶ **Ensam vårdnad**
- ▶ den förälder som inte är vårdnadshavare har inte rätt till några uppgifter alls gällande barnet eller rätt att närvara vid sammankomster i dagvården eller skolan utan vårdnadshavarens samtycke

► Gemensam eller ensam vårdnad med fördelning av uppgifter

- vanligt att ena föräldern har rätt till uppgifter gällande barnets dagvård, skolgång och hälsovård fastän denne inte är vårdnadshavare
- Övrig uppgiftsfördelning, kan gälla skola, sjukvård, pass, bankärenden, körkort, bidrag etc.

► Vårdnadshavare vid sidan av

- vid sidan av föräldern som vårdnadshavare en utomstående som vårdnadshavare vid sidan av, tex. morförälder, ny sambo, vid placering i barnskyddsärende

Vårdnadshavare i stället för

- en eller flera personer i stället för barnets föräldrar

Boendeadress

- ▶ Barnet har en boendeadress (närförälder) och har umgänge med den andra föräldern (även om vecka-vecka och sk delad vårdnad)

UMGÄNGESRÄTT

- ▶ Barnet har umgängesrätt med sin förälder oberoende av vårdnadshavarskap
- ▶ vecka-vecka
- ▶ veckoslut
- ▶ förlängda veckoslut
- ▶ byte vid skola/dagis
- ▶ större helger och längre ledigheter
- ▶ barnets egen vilja

Tystnadsplikt

- ▶ lärare, kurator, barnträdgårdslärare, rektor etc hörs som vittnen (eller sakkunniga)
- ▶ tystnadsplikten bryts oftast i sessionen med vårdnadshavarens samtycke, absolut vanligaste förfarandet
- ▶ om samtycke inte ges överväger domaren om personen då ska höras av socialarbetare som en del av utredningen, dvs då kommer uppgifterna till domstolens kännedom via socialmyndigheternas utredning som lämnas in till tingsrätten och då kan utredaren även höras i rätten gällande de källor som finns som underlag för utredningen

Handläggning i tingsrätten

▶ Vårdsnadstvist

- ▶ vårdnad, boende, umgänge, underhåll
- ▶ process eller Follo-medling
- ▶ hörande av dagvårdare/lärare i samband med socialens utredning och/eller som vittne i rättegången

▶ Verkställighetstvist

- ▶ oftast gällande umgänesrätt
- ▶ medling, medlingsrapport i vilken dagvården och skolan kan höras samt ev. i rättegång

Information från dagvård/skola

- ▶ endast till vårdnadshavare eller den som på annat sätt kan styrka sin rätt till erhållande av uppgifter